

Львівський
державний
університет
внутрішніх
справ

Національна
академія
внутрішніх
справ

Харківський
національний
університет
внутрішніх
справ

Одеський
державний
університет
внутрішніх
справ

Дніпровський
державний
університет
внутрішніх
справ

Рада молодих
учених при
Міністерстві
освіти і науки
України

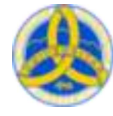
Львівський
державний
університет
безпеки
життєдіяльності

Національний
транспортний
університет

Харківський
національний
університет
радіо-
електроніки

Ужгородський
національний
університет

Грантовий проєкт ЄС Еразмус+ (напряв Жан Моне) ELVEUCP

Co-funded by
the European Union

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ У ПРАВОВІЙ ПРАКТИЦІ: МЕЖІ ТА МОЖЛИВОСТІ

Збірник тез
міжнародного круглого столу

13 березня 2026 року

Львів-Київ-Харків-Одеса-Дніпро-Ужгород

УДК 34:[004.8+004.383.8](063)

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет
Вченою радою ННППД Львівського державного університету
внутрішніх справ
(протокол № 8 від 11 березня 2026 року)

Упорядник:

О. О. Барабаш, докторка юридичних наук, професорка,
завідувачка науково-дослідної лабораторії актуальних проблем
правозастосовної та правоохоронної діяльності
ННІ права та правоохоронної діяльності ЛьвДУВС

**ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ У ПРАВОВІЙ ПРАКТИЦІ:
МЕЖІ ТА МОЖЛИВОСТІ** : збірник тез міжнародного круглого
столу (13 березня 2026 року) / упор. О. О. Барабаш. Львів :
ЛьвДУВС, 2026. 396 с.

У збірнику вміщено тези доповідей учасників міжнародного
круглого столу «Штучний інтелект у правовій практиці: межі та
можливості», який відбувся 13 березня 2026 року у Львівському
державному університеті внутрішніх справ.

Опубліковано в авторській редакції. Відповідальність за
достовірність фактів, статистичних даних, точність викладеного
матеріалу покладається на авторів.

This collection contains the abstracts of presentations delivered
at the international roundtable discussion «Artificial Intelligence in
Legal Practice: Limits and Possibilities», which took place on March
13, 2026, at Lviv State University of Internal Affairs.

Published in the authors' original version. The authors are
responsible for the accuracy of the facts, statistical data, and the
material presented.

УДК 34:[004.8+004.383.8](063)

© Львівський державний університет
внутрішніх справ, 2026

Політова А.С.
доцент кафедри права,
кандидат юридичних наук, доцент
(*Маріупольський державний університет*)

АНАЛІЗ УХВАЛ ТА ВИРОКІВ СУДДІВ ЩОДО ПРАКТИКИ ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ: ОКРЕМІ АСПЕКТИ ПРОБЛЕМИ

Дискусіями про використання штучного інтелекту в освітньому процесі та для написання наукових робіт вже нікого не здивуєш. У цьому питанні, варто врахувати й той аспект, що Міністерство освіти і науки та Міністерство цифрової трансформації України спільно з експертами розробили рекомендації щодо відповідального використання штучного інтелекту в закладах вищої освіти. Документ містить поради для викладачів, студентів, адміністрацій ЗВО та дослідників, що допоможуть ефективно інтегрувати ШІ в освітній і науковий процес [1].

Але використання штучного інтелекту стало своєрідним «викликом», зокрема, й у діяльності суддів і адвокатів. Відзначимо, що саме проблематика «Штучний інтелект та адвокатська діяльність: можливості, ризики та межі застосування», «Штучний інтелект: практичні та етичні питання у роботі юриста» ставали предметом вебінарів й онлайн-обговорень учасниками лише за останні півроку рік. Також зауважимо, що у статті «Штучний інтелект й адвокатська етика: виклики, які існують і ще з'являться» наводяться практики «позитивного» використання штучного інтелекту: «Журналісти описують історію мешканки Каліфорнії, яка програла справу про виселення, яку супроводжував адвокат. Але за допомогою *ChatGPT* та системи *Perplexity* вона змогла самостійно підготувати апеляцію, домогтися скасування судового наказу і звільнилася від сплати понад \$70 тис. штрафів та прострочених орендних платежів. Вона надсилала штучному інтелекту документи, отримуючи підказки щодо можливих процесуальних помилок і правильного формулювання аргументів» [2].

Так, аналізуючи наукові публікації та інформацію в засобах масової інформації можна виокремити як позитивні аспекти щодо використання штучного інтелекту, так і негативні. Разом з тим, цікавим, на нашу думку, є саме аналіз ухвал та вироків суддів щодо практики використання штучного інтелекту, адже «для професійних юристів ШІ навряд є загрозою. Він також працює помічником, але вже у іншій якості. Це попередній аналіз, пошук судової практики, перевірка гіпотез перед написанням правових висновків, швидка структуризація опрацьованих матеріалів. За умови належного контролю й дотримання конфіденційності такі інструменти можуть значно підвищити ефективність роботи адвоката» [2].

В Єдиному державному реєстрі судових рішень існують певні правила пошуку необхідної інформації. Так, нами для підготовки цієї доповіді використано наступні правила: пошук Формою судочинства (обрано «Кримінальне»), категорією справи (зокрема, Кримінальні справ (з 01.01.2019) було обрано та за контекстом (ключові слова «штучний інтелект»). Це дозволило нам виокремити 197 ухвал та вироків суду.

Так, наприклад, у вирокі Ужгородського міськрайонного суду Закарпатської області від 20 липня 2021 р. (Справа № 308/7867/21) зазначено: «В судовому засіданні представник Ужгородського МРВ філії Державної установи «Центр пробації» в Закарпатській області ОСОБА_7 пояснив, що ОСОБА_5 має позитивні характеристики, проте ризики вчинення повторного кримінального правопорушення та рівень небезпеки особи для суспільства визначається автоматизованою системою з штучним інтелектом «Касандра»» (підкресл. – А.С.П.) [3]. В іншому вирокі, зокрема, вирок Держинського районного суду м. Харкова від 29 січня 2025 р. (Справа № 638/1151/25, Провадження №1-кп/638/1308/25) вказано: «Допитаний у судовому засіданні ОСОБА_4 повідомив, що він як 12 вересня 2023 так і 16 жовтня 2024 року телефонував на відповідні сайти, з ним спілкувався штучний інтелект, який повідомив де та коли забрати психотропні речовини. Він виконав указівки, та як в перший так і в другий рази забрав вказані згортки з психотропною речовиною» (підкресл. – А.С.П.) [4].

Також вважаємо за доцільне навести декілька прикладів про вказівку на використання учасниками кримінальних проваджень штучного інтелекту. Наприклад, в ухвалі колегії суддів Сумського апеляційного суду щодо бездіяльності слідчого прокурора від 03 лютого 2026 р. (Справа №589/5099/25, Номер провадження 11-сс/816/180/26) зазначено: «Окремої уваги заслуговують доводи апелянта щодо нібито існуючих правових позицій Верховного Суду. Аналіз змісту апеляційної скарги дає підстави для висновку про недобросовісне використання інструментів штучного інтелекту при її підготовці. Посилання на постанови Верховного Суду (зокрема № 761/4621/18, № 243/6679/19, № 991/7558/20, № 991/592/19) як на такі, що регулюють оскарження рішень слідчого про відмову у задоволенні клопотань, є грубим викривленням реальної судової практики.

Перевіркою встановлено, що зазначені номери справ або відсутні в Єдиному державному реєстрі судових рішень, або стосуються проваджень про адміністративні правопорушення, розглянутих судами першої інстанції, та не містять жодних висновків Верховного Суду щодо застосування норм КПК України. Використання вигаданих правових позицій (так званих «галюцинацій» штучного інтелекту) та подання до суду неперевіраних документів, порушує принцип юридичної визначеності та є виявом неповаги до суду» (підкресл. – А.С.П.) [5].

Окрім того, в ухвалі слідчого судді Печерського районного суду м. Києва щодо тимчасового доступу до речей від 03 липня 2025 р. (Справа № 757/31017/25-к, пр. № 1-кс-27147/25) вказано: «Надалі, зловмисники, використовуючи раніше отриманий доступ до онлайн-банкінгу «ІНФОРМАЦІЯ_3 » та невстановлене програмне забезпечення, яке базується на технології «DeepFake» (технологія, яка використовує штучний інтелект і глибоке навчання для створення реалістичних підроблених відео та зображень, в тому числі в реальному часі), яка дає можливість змінювати обличчя людей на відео, синхронізувати міміку та голос, здійснюють несанкціонований доступ до Єдиного державного веб-порталу електронних послуг « ІНФОРМАЦІЯ_2 », та в подальшому, з метою незаконного заволодіння чужим майном – грошовими коштами АТ «ІНФОРМАЦІЯ_6 », авторизуються в

онлайн-банкінгу « ІНФОРМАЦІЯ_4 », відкриваючи рахунки на вказаних осіб з використанням технології «LIVENESS» (фото-відео верифікація)» (підкресл. – А.С.П.) [6].

Таким чином, проведений нами аналіз окремих положень ухвал та вироків суддів вказує на такі аспекти використання штучного інтелекту, перелік яких є невичерпних, а саме:

- проектування подальшої протиправної поведінки особи, яка вчинила кримінальне правопорушення (тяжких та особливо тяжких злочинів);
- адвокатами при підготовці процесуальних документів (зокрема, апеляційних скарг);
- ідентифікації як особи, яка надає консультації та доступ до певних ресурсів.

Разом з тим, проблеми невизначеності використання штучного інтелекту у правосудді стають викликом, адже «на сьогодні в Україні не затверджені етичні стандарти та норми, які регулюють використання штучного інтелекту в судочинстві, не визначені визначення межі (етичні, правові) застосування систем штучного інтелекту для цілей надання професійної правничої допомоги, що відповідно до Концепції розвитку штучного інтелекту в Україні є одним із завдань державної політики у сфері правового регулювання галузі штучного інтелекту» [7].

Список використаних джерел:

1. Штучний інтелект у закладах вищої освіти: рекомендації для викладачів, студентів і працівників ЗВО. Опубл. 29 квітня 2025 р. *Сайт Міністерства освіти і науки України*. URL: <https://mon.gov.ua/news/shtuchnyi-intelekt-u-zakladakh-vyshchoi-osvity-rekomendatsii-dlia-vykladachiv-studentiv-i-pratsivnykiv-zvo> (дата звернення 24.02.2026)

2. ШІ витісняє адвокатів – чи існує реальна загроза професії? Опубл. 10 жовтн. 2025 р. *Сайт Національної асоціації адвокатів України*. URL: <https://unba.org.ua/news/10847-shi-vitisnyae-advokativ-chi-isnue-real-na-zagroza-profesii.html> (дата звернення: 25.02.2026).

3. Вирок Ужгородського міськрайонного суду Закарпатської області від 20 липня 2021 р. (Справа № 308/7867/21). URL:

<https://reyestr.court.gov.ua/Review/98435140> (дата звернення: 25.02.2026).

4. Вирок Держинського районного суду м. Харкова від 29 січня 2025 р. (Справа № 638/1151/25, Провадження №1-кп/638/1308/25). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/124784871> (дата звернення: 25.02.2026).

5. Ухвала колегії суддів Сумського апеляційного суду щодо бездіяльності слідчого прокурора від 03 лютого 2026 р. (Справа №589/5099/25, Номер провадження 11-сс/816/180/26). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/133783810> (дата звернення: 25.02.2026).

6. Ухвала слідчого судді Печерського районного суду м. Києва щодо тимчасового доступу до речей від 03 липня 2025 р. (Справа № 757/31017/25-к, пр. № 1-кс-27147/25). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/128844017> (дата звернення: 25.02.2026).

7. Ухвала Верховного Суду у складі суддів судової палати для розгляду справ щодо корпоративних спорів, корпоративних прав та цінних паперів Касаційного господарського суду від 08 лютого 2024 р. (справа № 925/200/22). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/116984639#> (дата звернення: 25.02.2026).